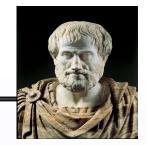

JTP: Typy Rodzajowe/Generyczne w Javie (Java Generics)

dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT

Typy Generyczne

- Typy generyczne wywodzą swoją nazwę od genra, co jest liczbą mnogą łacińskiego genus, tj. rodzaj.
- Typy generyczne w Javie zapewniają bezpieczeństwo związane z tym, że określeniem typu wyrażeń i możliwością sprawdzenia typu przez parser.
- W czasie kompilacji jest możliwość sprawdzenia poprawności danej formuły pod względem typów:

```
ArrayList<Integer> v = new ArrayList<Integer>();
v.add(10);
```


Klasy Generyczne

- Niektóre typy danych i klasy mogą być zaimplementowane niezależnie od konkretnego typu swoich atrybutów i metod, tzn. mogą posiadać parametry będące typami (polimorfizm).
- ArrayList<T> kiedy taki parametr zostaje zastąpiony konkretnym typem, taka klasa może być skompilowana.
- Klasa, która posiada parametry, których wartościami są typy, jest nazywana generyczną (parametryczną lub rodzajową).
- W Javie typy generyczne są zaimplementowane poprzez bezpieczne rzutowanie.

Klasy Generyczne

```
public class Pair<T>
  private T first;
  private T second;
  public Pair(T f, T s) {
                                         Parametrem musi być
    first = f;
                                          klasa - nie może być
    second = s;
                                           typ prymitywnym.
  public Pair() {
                                       Niepoprawna
    first new T();
                                         deklaracja
   second = new T();
  public T getFirst() {
    return first;
                                               metoda
  public T getSecond() {
    return second;
                                           parametryczna
  public void setFirst(T f)
    first = f;
  public void setSecond(T s) {
    second = s;
                       Dr hab. Piotr Kosiuczenko
```

Klasy Generyczne

```
public String toString() {
  return "[" + first.toString() + ", " +
                 second.toString() + "]";
public boolean equals(Object o) {
  if(!(this.getClass() == o.getClass())) return
                    false;
                                    Wiemy, że o jest tej
                                   samej klasy, co this.
  Pair p = (Pair)o;
  return (this.first.equals(p.first) &&
  this.second.equals((p.second));
```

Dlaczego Klasy Generyczne? Impl. bez rodzajów

```
static void swapAll(Collection c) {
  for (Object el : c) {
    Object t = ((Pair)el).getFirst();
    ((Pair)el).setFirst(((Pair)el).getSecond());
    ((Pair)el).setSecond(t);
  }
}

musimy
dopasować typ
```

Dlaczego Klasy Generyczne?

```
static <T> void swapAll(Collection<Pair<T>> c) {
  for (Pair<T> el : c) {
    T t = el.getFirst();
    el.setFirst(el.getSecond())
                                     implementacja z
                                       parametrami
    el.setSecond(t);
  Collection c = new ArrayList<Pair<Integer>>();
  c.add(new Object());
                               spowoduje błąd w
  c.swapAll;
                               czasie kompilacji
```

Konstruktory

Niektóre typy danych i klasy mogą być zaimplementowane niezależnie od konkretnego typu swoich atrybutów i metod, tzn. mogą posiadać parametry będące typami.

```
Pair<Object> p = new Pair<Object>(null, null);
```

Konstruktory nie mogą być deklarowane dla parametrycznego typu T:

```
Jeśli T jest parametrem, to deklaracje te spowodują błąd Pair<T> p = new Pair<T>(); w czasie kompilacji.

T[] a = new T[5];
```

Możliwa jest za to automatyczna konwersja typów:

```
Pair<Integer> ip = new Pair<Integer>(3, 5)
```

Ograniczenie parametrów

Czasem jest konieczne ograniczenie parametrów:

```
class RestrictedPair<T extends Color> {
          ...
}
```

Parametryczne klasy

Czasem jest konieczne powiązanie parametrow:

public class MyVector<S extends Comparable> extends Vector public class MyVector<S extends Comparable> extends Vector T> public class MyVector<S extends Comparable<?>> extends Vector<S> Niepoprawne, mimo że daje się skompilować.

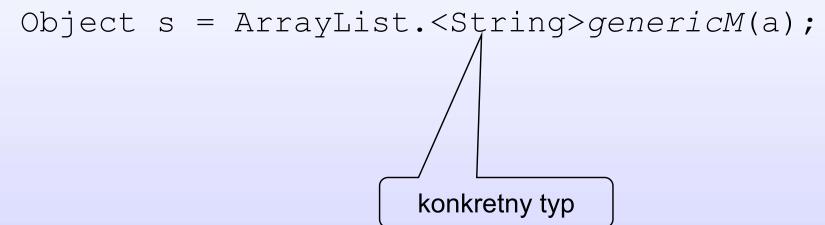
użycie białej karty

Konstruktory

Deklaracja metody generycznej z nowym parametrem T:

```
public static <T> T genericM(T[] a)
```

Wywołanie metody z aktualnym parametrem:

Kowariancja i Kontrawariancja

- Zalozmy, że klasa Dog rozszerza klasę Animal.
- Czy następujący kod jest poprawny?

```
ArrayList<Dog> dogs = new ArrayList<Dog>();
ArrayList<Animal> animals = dogs;
```

problem z wkładaniem obiektow klasy Animal do wektora zawierającego tylko psy.

ArrayList<Dog> nie może być traktowane jako podklasa ArrayList<Animal> (tj. nie ma tzw. kowariancji.)

Typy Generyczne: Literatura Dodatkowa

Java Tutorial: https://docs.oracle.com/javase/tutorial/extra/generics/ind ex.html

JTP: Wyrażenia Lambda

dr hab. Piotr Kosiuczenko profesor nadzw. WAT

JtP

Wyrażenia Lambda

- Wyrażenia lambda w językach programowania są funkcjami anonimowymi, tj. funkcjami, które nie posiadają nazwy
- W sensie implementacyjnym są zastosowaniem operacji do argumentów
- Za pomocą wyrażeń lambda można definiować funkcje posiadające nazwy
- Jeśli jednak nie ma potrzeby używania takiej funkcji wielokrotnie, to wyrażenia lambda wystarczają

Literatura Dodatkowa

- Podstawowe informacji: https://www.w3schools.com/java/java_lambda.asp
- Szersze omówienie: https://www.geeksforgeeks.org/lambda-expressions-java-8/
- Oracle:

https://docs.oracle.com/javase/tutorial/java/javaOO/lambda expressions.html

Wyrażenia Lambda

Ogólna postać

(parameters) -> { lambda body }

- Przykład dla zerowej liczby parametrów:
  - () -> System.out.println("Hello, world.")
- Przykład dla 1 parametru, identyczność

1 parametr, inkrementacja

2 parametry, mnożenie

$$(a, b) -> a * b$$

Wyrażenia Lambda

2 parametry z informacją o typach

(String name, double x) ->
$$name + " = " + x$$

Blok kodu

$$(x, y) -> \{ return x * y; \}$$

Wyrażenia Lambda: funkcje nazwane

```
public class Calculator {
   interface IntegerMathU {
     int operation(int x);
   interface IntegerMathB {
        int operation(int x, int y);
   public int operateBinary(int a, int b, IntegerMathB op) {
        return op.operation(a, b);
    public int operateUnary(int a, IntegerMathU op) {
        return op.operation(a);
```

Wyrażenia Lambda: funkcje nazwane

```
public static void main(String... args) {
   Calculator myApp = new Calculator();
   IntegerMathU increment = (x) \rightarrow x + 1;
   IntegerMathB addition = (a, b) -> a + b;
   IntegerMathB subtraction = (a, b) -> a - b;
   System.out.println("20++ = " +
           myApp.operateUnary(20, increment));
   System.out.println("40 + 2 = " +
       myApp.operateBinary(40, 2, addition));
   System.out.println("20 - 10 = " +
       myApp.operateBinary(20, 10, subtraction));
```

Wyrażenia Lambda: działanie na listach

```
import java.util.LinkedList;
interface StringProcessingFunction {
 String modifyString(String str);
}
public class Main {
    public static void printFormatted(String str,
  StringProcessingFunction format) {
    String result = format.modifyString(str);
    System.out.println(result);
public static void main(String[] args) {
    StringProcessingFunction exclaim = (s) -> s + "!";
    StringProcessingFunction ask = (s) -> s + "?";
   printFormatted("Hello", exclaim);
   printFormatted("Hello", ask);
```

Wyrażenia Lambda: działanie na listach

```
LinkedList<String> l = new LinkedList<String>();
l.add("Hello1"); l.add("Hello2"); l.add("Hello3");
LinkedList<String> l1 = new LinkedList<String>();
l.forEach(x -> l1.add(exclaim.modifyString(x)));
System.out.println(L1.toString());
}
```

JTP: Zbiórka Śmieci

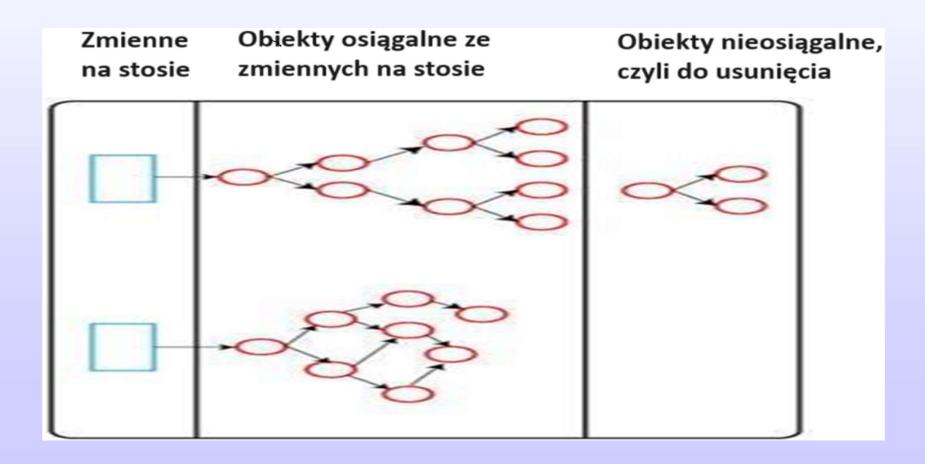

dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT

- 1. W trakcie wykonania programu tworzone są różne obiekty, nieraz w dużej ilości tak, że skład zostaje zapełniony.
- 2. Potrzebne jest usuwanie niepotrzebnych już obiektów.
- 3. W Javie służy temu mechanizm zbiórki śmieci usuwający "niepotrzebne" już obiekty.
- 4. Co znaczy niepotrzebne?
- 5. JVM tego oczywiście "nie wie".

- 1. Łatwiej na początek zada pytanie: które obiekty mogą być jeszcze potrzebne?
- 2. Za potrzebne można uznać obiekty, do których odnośniki są wartościami zmiennych programowych znajdujących się na stosie.

- 1. Jakie jeszcze obiekty mogą ewentualnie być potrzebne?
- 2. Takie obiekty, do których jest ścieżka dostępu wychodząc z pewnych obiektów powyżej wspomnianych.

- 1. Jakie algorytmy mogą być użyte do znalezienia wszystkich takich obiektów?
- 2. Algorytmy przeszukiwania grafów skierowanych, jak np. przeszukiwanie wgłąb i przeszukiwanie wszerz.
- 3. Idea jest taka, żeby usunąć obiekty, do których nie ma dostępy wychodząc ze zmiennych znajdujących się na stosie.

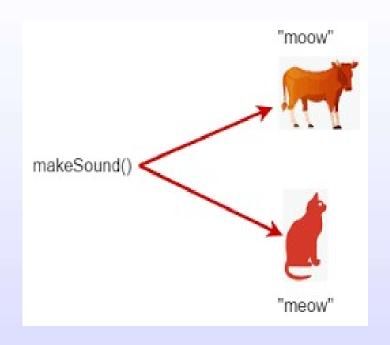
- 1. W praktyce stosuje się jednak inne algorytmy, bo użycie wspomnianych byłoby zbyt kosztowne czasowo przy dużych grafach znajdujących się na składzie.
- 2. Algorytmy i sposoby zbiórki śmieci stanowią odrębną tematykę.
- 3. Zbiórka śmieci jest prowadzona automatycznie przez JVM.
- 4. Można ją jednak uruchomić za pomocą metody System.gc();

```
public class GCTest {
  public static void main(String[] args) {
    GCTest x1=new GCTest();
    GCTest x2=new GCTest();
    System.out.println(x1);
    System.out.println(x2);
    x1=null;
    System.out.println("Start Garbage Collection");
     // metoda gc() uruchomia zbiórkę śmieci
    System.gc();
    System.out.println(x1);
    System.out.println(x2);
```

JTP: Polimorfizm

dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT

Polimorfizm

Polimorfizm

- 1. Polimorfizm, z greckiego, znaczy "wiele form" i występuje, gdy mamy wiele klas, które są ze sobą powiązane poprzez dziedziczenie.
- 2. Jak wspomnieliśmy w poprzednim rozdziale, dziedziczenie pozwala nam dziedziczyć atrybuty i metody z innej klasy.
- 3. Polimorfizm wykorzystuje te metody do wykonywania różnych zadań. Pozwala nam to wykonywać jedną czynność na różne sposoby.

32

Polimorfizm: rodzaje

Polimorfizm w Javie dzieli się głównie na dwa typy:

- 1. Polimorfizm czasu kompilacji, zwany też polimorfizmem statycznym. Ten rodzaj polimorfizmu osiąga się poprzez przeciążanie nazwy metody.
- 2. Polimorfizm czasu wykonywania. Tutaj stosujemy wiązanie dynamiczne omówiliśmy to zagadnienie wcześniej.

Polimorfizm: przeciążenie

- 1. Polimorfizm czasu kompilacji osiąga się poprzez przeciążanie/przeładowanie nazwy metody.
- 2. Gdy istnieje parę metod o tej samej nazwie, ale różnych parametrach, mówi się, że te metody są przeciążone.
- 3. Metody mogą być przeciążone z powodu różnej liczby lub nieporównywalnych typów parametrów, np.

```
m(), m(int x), m(String x).
```

W takim przypadku wyklucza to nadpisanie jednej metody przez drugą.

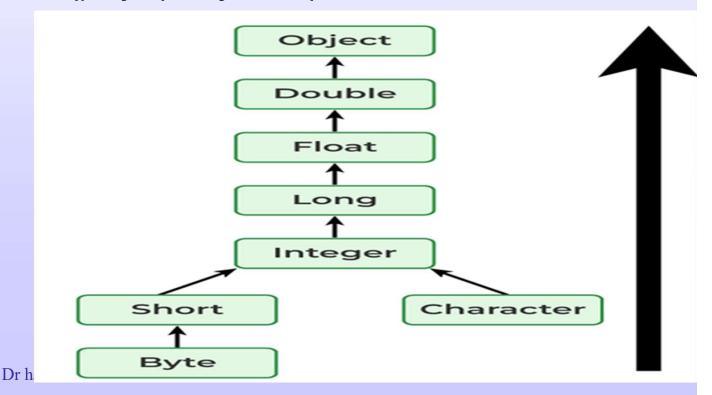
Polimorfizm: przeciążenie nazwy metody

```
public class Sum {
   public static int sum(int x, int y) {
   return (x + y);
   // przeciążenie, pierwszej nazwy, bo są tu 3 parametry
   public static int sum(int x, int y, int z) {
        return (x + y + z);
   // przeciążenie, pierwszej nazwy, bo param. typu double
   public static double sum(double x, double y) {
       return (x + y);
    public static void main(String args[]) {
        System.out.println(sum(10, 20));
        System.out.println(sum(10, 20, 30));
        System.out.println(sum(10.5, 20.5));
```

Polimorfizm: ustalanie typu metody

Ustalanie typu wiązanej metody jest na podstawie typów parametrów Podklasa ma wyższy priorytet niż nadklasa Ustalając priorytet, kompilator wykonuje następujące kroki:

- Konwersja danego typu do wyższego typu (pod względem zakresu) w tej samej rodzinie (jeśli np. nie ma dostępnego typu danych Long dla typu danych Integer, to wyszuka typ danych Float).
- Konwersja typu do następnej wyższej rodziny.

Polimorfizm czasu wykonania

- 1. Polimorfizm czasu wykonania osiąga się w Javie za pomocą algorytmu look up.
- 2. Najpierw jednak należy rozwiązać problem przeciążenia nazwy, jeśli występuje o tym mówiliśmy ostatnio. Kiedy nazwa, w szczególności sygnatura, są ustalone stosujemy algorytm look up.

JTP: Identyczność – Porównywanie Obiektów

dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT

Identyczność: equals ()

Klasa Object zawiera metodę:

```
public boolean equals(Object obj)
```

- Metoda ta służy do porównywania obiektów.
- W przypadku klasy Object porównywane są obiekty tak, jak w przypadku ==, tj. this.equals(Object o) zwraca true, jeśli this jest tym samym obiektem co o.
- W ogólności jednak metoda ta ma służyć do porównywania stanów obiektów, w szczególności ich atrybutów.

Identyczność: equals

Metoda equals (Object o) powinna spełniać następujące warunki dla x i y różnych od null (porównaj Java API):

- **■** zwrotność. x.equals(x) zwraca true.
- symetria: x.equals(y) zwraca true wtw y.equals(x)
  zwraca true.
- przechodniość: jeśli x.equals(y) zwraca true i jeśli
  y.equals(z) zwraca true, to x.equals(z) zwraca true.
- **zgodność**: wielokrotne wywołanie x.equals(y) stale zwraca true lub stale false.
- x.equals(null) zwraca false.

Identyczność: Implementacja

```
public class Point {
  private double x;
 private double y;
  public double getX() {
    return x;
  public void setX(nx) {
    x = nx;
  public double getY() {
    return y;
  public void setY(ny) {
    y = ny;
```

przeładowanie – uwaga na tę metodę, bo może być niespodziewanie użyta.

przedefiniowanie

Identyczność: Implementacja

```
class Point {
  public boolean equals(Point o)
    return (this.getX() == o.getX() & this.getY()
  o.getY());
                                            przeładowanie – uwaga
  //...
                                             na tę metodę, bo może
                                              być niespodziewanie
                                                    użyta.
  public boolean equals(Object o) {
    if(!(o instanceof Point)) r@turn false;
    else return (this.getX() = ((Point)o).getX() &&
                   this.getY()/=\neq ((Point)o).getY());
             Uwaga na dziedziczenie!
                                              nadpisanie
```

Identyczność: Implementacja z Uwzgl. Dziedziczenia

```
public class ColourPoint extends Point {
  int c;
  public ColourPoint(double nx, double ny, int nc) {
  public boolean equals (Object o)
    if(!(o instanceof ColourPoint)) return false;
      return (super.equals(o) &&
                    chis.c == ((ColourPoint)o).c);
                                                    Niesymetryczna
  public static void main(String[] args) {
                                                        relacja.
    ColourPoint cp1 = new ColourPoint(1, 2, 7);
    ColourPoint cp2 = new ColourPoint(1, 2, 7);
    Point p1 = new Point(1, 2);
    System.out.println(cp1.equals(cp2));
    System.out.println(cp2.equals(cp1));
    System.out.println(cp1.equals(p1));
    System. out. println (p1.equals (cp2));
                                                  Uwaga na
                                                przeładowanie.
                                              Zobacz poprzedni
                                                    slajd.
                                                                   43
```

Identycznosc: Impl. z Uwzgl. Dziedziczenia

```
public class Point {
  public boolean equals(Object o) {
    if(!(this.getClass() == o.getClass())) return false;
    else return (this.getX() == ((Point)o).getX() &&
      this.getY() == ((Point)o).getY());
                                        symetryczne warunki
public class ColourPoint extends Point {
  int c;
  public boolean equals(Object o) {
    if(!(this.getClass() == o.getClass()))    return false;
    else return (super.equals(o) &&
         this.c == ((ColourPoint)o).c);
                                             symetryczny warunek,
                                              (pewna redundancja)
```

Identycznosc: Implementacja z Uwzgl. Dziedziczenia

```
public class ColourPoint extends Point {
  int c;
  public ColourPoint(double nx, double ny, int nc) {
  public boolean equals(Object o) {
    if(!(this.getClass()) == \o.getClass())) return false;
    return (super.equals(o) \&&
             this.\angle/ == ((ColourPoint)o).c);
                             symetryczna
Nie może sięgać do klasy
                               definicja
Object, bo wtedy będą
porównywane odnośniki.
```

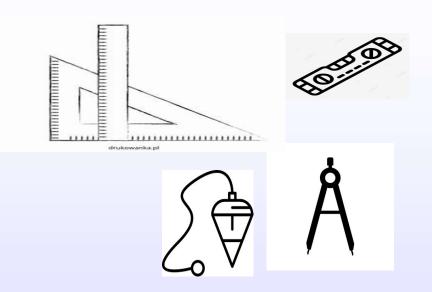
Identycznosc vs. Klonowanie

Zasadniczo powinno być tak, że jeśli ol jest klonem ol dokonanym na tym samym poziomie co aktualna klasa ol to olequals (olequals true.

```
(równoważnie o.equals(o.clone()) zwraca true)
```

Co więcej: o.clone().getClass() == o.getClass().

JTP: Pryncypia języka Java

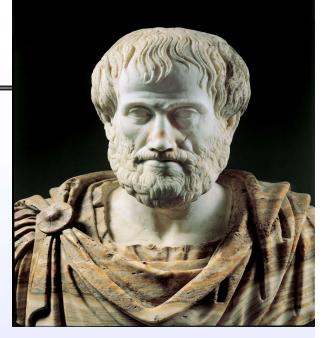
dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT

Pryncypia języka Java

- Abstrakcja
  - Obiekty
  - Asocjacja
  - Zakapslowanie
  - Interfejsy
- Polimorfizm
  - Dziedziczenie
  - Przeciążenie
  - Typy rodzajowe (Java generics)
- Compile once run everywhere kompilowalność na JVM
- Automatyczna zbiórka śmieci

Pryncypia języka Java: Abstrakcja

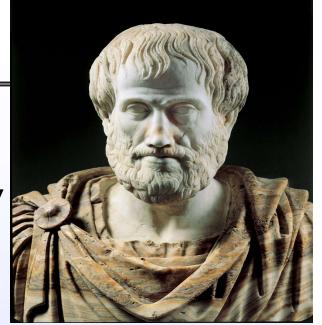
- Pojęcie abstrakcji pochodzi od Arystotelesa (stgr. ἀφαίρεσις - oderwanie, odjęcie, ...), z jego Metafizyki.
- Abstrakcja polegający na pominięciu nieistotnych własności obiektów.
- Abstrakcja bywa często wielopoziomowa.

Άριστοτέλης, ur. 384 p.n.Ch., zm. 322 p.n.Ch.

Abstrakcja w sensie informatycznym

- Abstrakcja polega na ograniczeniu zakresu własności manipulowanych obiektów do tych, które są istotne dla przetwarzania danych, w szczególności algorytmów.
- Ukrywa implementację i złożoność danych.
- Pomaga uniknąć powtarzającego się kodu.
- Prezentuje tylko sygnaturę nie ujawniając wewnętrznej funkcjonalności.
- Daje programistom elastyczność w zakresie zmian implementacji abstrakcyjnego zachowania.

Άριστοτέλης, ur. 384 p.n.Ch., zm. 322 p.n.Ch

Pryncypia języka Java: Abstrakcja typów

- Zakapslowanie i podział funkcjonalności na metody służą abstrakcji.
- Częściową abstrakcję można osiągnąć za pomocą klas abstrakcyjnych.
- Większą abstrakcję można osiągnąć za pomocą interfejsów.

Pryncypia języka Java: Zakapslowanie

- Zakapslowanie pomaga w zabezpieczeniu danych, umożliwiając ochronę danych przechowywanych w klasie przed dostępem całego systemu.
- Jak sama nazwa wskazuje, chroni ona wewnętrzną zawartość klasy jak kapsuła.
- Konkretnie, zakapslowanie ogranicza bezpośredni dostęp do elementów atrybutów klasy.
- Atrybuty są ustawione jako prywatne.
- Dostęp do nich jest poprzez metody get i ewentualnie set.

Pryncypia języka Java: Dziedziczenie

- Klasa (klasa podrzędna) może rozszerzyć inną klasę (klasę nadrzędną), dziedzicząc jej cechy.
- Dziedziczenie umożliwia utworzenie klasy podrzędnej.
- Klasa podrzędna dziedziczy pola i metody klasy nadrzędnej.
- Klasa podrzędna może nadpisywać wartości i metody klasy nadrzędnej.
- Może również dodawać do swojego rodzica nowe dane/atrybuty i nowe metody.
- Dziedziczenie realizuje zasadę programowania DRY Don't Repeat Yourself – nie powtarzaj się.
- Poprawia możliwość ponownego wykorzystania kodu.

Pryncypia języka Java: Polimorfizm

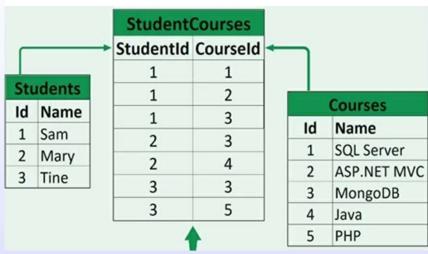
- Ta sama nazwa metody jest używana w różnych kontekstach.
- Statyczny polimorfizm w Javie jest realizowany przez przeciążanie metod.
- Dynamiczny polimorfizm w Javie jest realizowany przez nadpisywanie metod.

Pryncypia języka Java: Polimorfizm

- Ta sama nazwa metody jest używana kilka razy
- Różne metody o tej samej nazwie mogą być wywoływane z obiektu.
- Dynamiczny polimorfizm w Javie jest realizowany przez nadpisywanie metod.
- Statyczny polimorfizm w Javie jest realizowany przez przeciążanie metod.

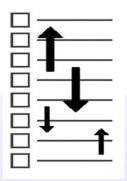
Programowanie obiektowe versus proceduralne i funkcjonalne

relacyjne

Programowanie relacyjne ma dwa zasadnicze składniki: relacje i kwerendy.

proceduralne

W programowaniu imperatywnym/proced uralnym koncentrujemy się na poleceniach i procedurach, a operujemy na kolekcjach zmiennych.

funkcjonalne

W programowaniu funkcjonalnym podstawową jednostką jest funkcja.

Zaimplementuj klasę DoTrzechRazySztuka, która sczytuje z konsoli liczbę float i wypisuje ją w postaci np. ,x = 1.2" (zobacz slajdy z pierwszego wykładu). Metoda ta powinna dopuszczać maksymalnie dwa błędy w typie danych, np. jeśli podczas pierwszej próby wpisany będzie string "abc", to jest to błąd i metoda powinna zażądać innej danej i tak maksymalnie dwa razy. Metoda ma kończyć swoje wykonanie po pierwszym wprowadzeniu float przy maksymalnie trzech próbach.

Refaktoryzacja Kodu

dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT

Refaktoryzacja kodu

- Refaktoryzacja polega na przebudowie (kodu źródłowego aplikacji lub fragmentu oprogramowania) w taki sposób, aby poprawić jego strukturę, usprawnić działanie, zwiększyć czytelność, ale bez zmiany jego funkcjonalności.
- Celem jest stworzenie komponentów mniejszych, o lepszej strukturze, bardziej zrozumiałych i łatwiejszych do zmienienia.
- Refaktoryzacja wymaga testów regresywnych, np. w Junit.
- Refaktoryzacja nie zmienia interfejsów ani funkcjonalności oprogramowania.
- Literatura online:

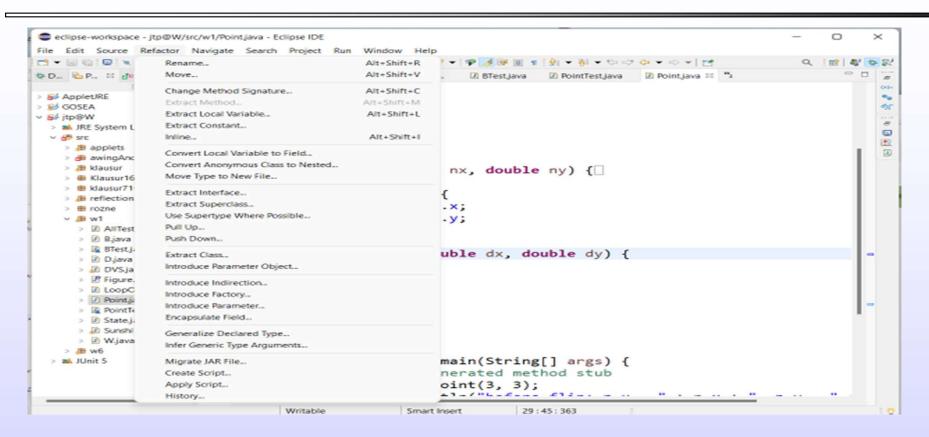
https://www.refactoring.com/

https://refactoring.guru/refactoring/catalog

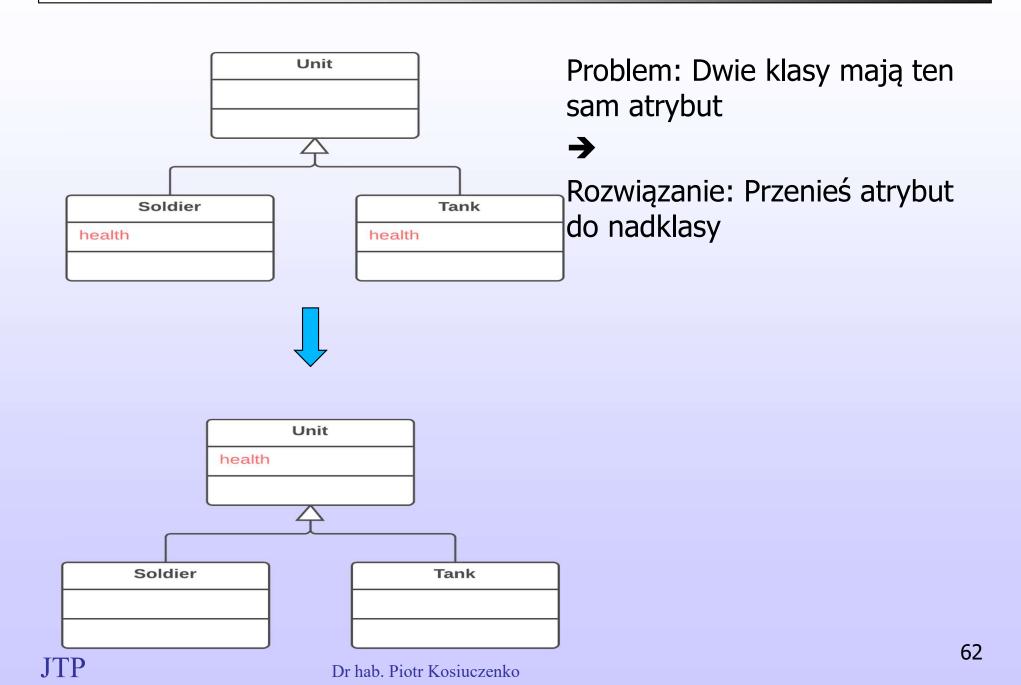
Refaktoryzacja kodu

- Refaktoryzacja polega na przebudowie (kodu źródłowego aplikacji lub fragmentu oprogramowania) w taki sposób, aby poprawić jego strukturę, usprawnić działanie, zwiększyć czytelność, ale bez zmiany jego funkcjonalności.
- Refaktoryzacja nie zmienia interfejsów ani funkcjonalności oprogramowania.
- Celem jest stworzenie komponentów mniejszych, o lepszej strukturze, bardziej zrozumiałych i łatwiejszych do zmienienia.
- Refaktoryzacja wymaga testów regresywnych, np. w Junit. Po refaktoryzacji po prostu uruchamiamy testy napisane wcześniej. Test regresywny sprawdza, czy w czasie zmian nie zostały do oprogramowania wprowadzone błędy.

Refaktoryzacja kodu

Refaktoryzacja: Przenieś atrybut do nadklasy

Refaktoryzacja: Wyodrębnij klasę

Person

name officeAreaCode officeNumber

getTelephoneNumber()

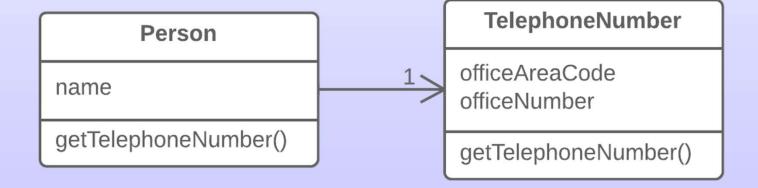
Problem: Jedna klasa spełnia rolę dwu innych

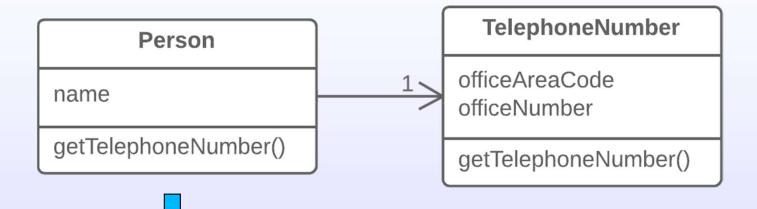
Rozwiązanie: Wyodrębnij

drugą klasę

Refaktoryzacja: Zwiń klasę

Person

name officeAreaCode officeNumber

getTelephoneNumber()

Problem: Klasa nie robi prawie nic i nie jest za nic odpowiedzialna, nie przewiduje się dla niej żadnych dodatkowych obowiązków.

Rozwiązanie: Przenieś wszystkie funkcje z tej klasy do innej

Refaktoryzacja: Wyodrębnij metodę – Extract method

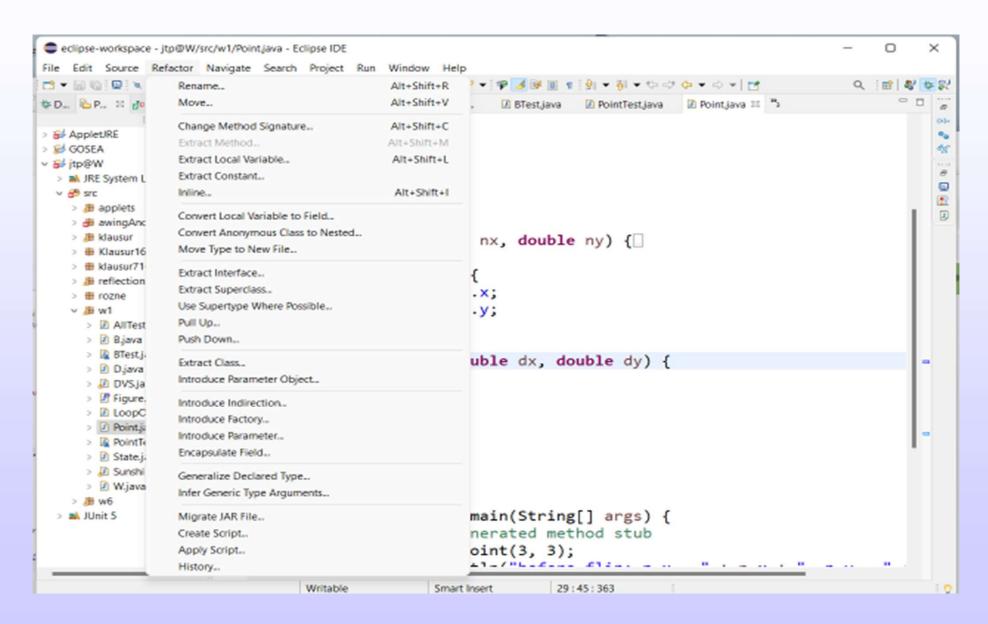
Problem: Klasa użytkowa nie zawiera metody, której potrzebujesz, i nie możesz jej dodać do klasy.

Rozwiązanie: Dodaj tę metodę do klasy klienta i przekaż jej jako argument obiekt klasy utility.

```
class Report {
     void sendReport() {
       Date nextDay = new Date(previousEnd.getYear(),
        previousEnd.getMonth(), previousEnd.getDate() + 1);
       // ...
   class Report {
    void sendReport() {
       Date newStart = nextDay(previousEnd);
       // ...
    private static Date nextDay(Date arg) {
     return new Date(arg.getYear(), arg.getMonth(),
                                                           65
Dr hab. Piarg.getDate() + 1);
```

Refaktoryzacja kodu, Eclipse

JTP: SOLID

https://www.digitalocean.com/community/conceptual-articles/s-o-l-i-d-the-first-five-principles-of-object-oriented-design

dr hab. Piotr Kosiuczenko prof. WAT